

แพทย์หญิงรัตน์เกล้า สุมานัก
ประธาน Service Plan การแพทย์แผนไทยฯ
รองผู้อำนวยการโรงพยาบาลอ่าวกอง

การใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ กับกลุ่มอาการของโรคที่พบบ่อย (Common diseases)

กลุ่มอาการท้องผูก ริดสีดวงทวาร

1. ยามะขามแขก

สรรพคุณ: บรรเทาอาการท้องผูก

สารสำคัญ: Sennoside A และ B

ขนาดและวิธีใช้: รับประทานครั้งละ 2-4 แคปซูล
ก่อนนอน

ข้อควรระวัง: ไม่ควรใช้ในผู้ป่วยท้องไม่ทราบสาเหตุ
ผู้ป่วยที่มีภาวะทางเดินอาหารอุดตัน

ระวังการใช้ในหญิงตั้งครรภ์ และหญิงให้นมบุตร

อันตรกิริยา: Digoxin Diuretics Theophylline

ทดแทน: Bisacodyl

รหัสโรค: K590, U69.84 (ท้องผูก)

อ้างอิง: Chronic constipation in long stay elderly patients: a comparison of lactulose and a senna fiber combination. BMJ.

2. ยาผสมเพชรสังฆาต

สรรพคุณ: บรรเทาอาการริดสีดวงทวารที่ไม่รุนแรง

สารสำคัญ: ไดออกซิน 90% และเฮสเพอริติน 10%

ขนาดและวิธีใช้: รับประทานครั้งละ 2 แคปซูล
วันละ 3 ครั้ง หลังอาหารทันที

ข้อควรระวัง: ไม่แนะนำให้ใช้ในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง
เนื่องจากมี Oxalate สูง เพิ่มความเสี่ยงทำให้เกิดนิ่ว

ระวังการใช้ในหญิงตั้งครรภ์ และหญิงให้นมบุตร

อาการไม่พึงประสงค์: ท้องเสีย มวนท้อง

ทดแทน: ยาไดออกซิน+เฮสเพอริติน

รหัสโรค: K640, K641, K642, U68.0 (ริดสีดวงทวาร)

อ้างอิง: A systematic review and meta analysis on effectiveness of cissus quadrangularis (Linn.) in hemorrhoid treatment. IJPS.

